

ZŠ A MŠ HORKA NAD MORAVOU

LOGO ŠKOLY

ZÁKLADNÍ A MATEŘSKÁ ŠKOLA
HORKA NAD MORAVOU
společnost • environment • ekonomika

PROJEKT ABSOLVENT SEMINÁRNÍ PRÁCE

AUTOR: MARTINA VACHUTKOVÁ

GARANT: JANA MOTZKOVÁ , MGR. BC. MARCELA OTAVOVÁ

OBLAST: ZOOLOGIE

TÉMA: **CHOV CHLADNOKREVNÝCH KONÍ A JEJICH VYUŽITÍ**

V HORCE NAD MORAVOU

ČERVEN 2014

Anotace

Vybrala jsem si téma Chladnokrevní koně, protože se o tento typ koně zajímám. Ve své práci bych vás ráda seznámila s jejich povahou a řeknu vám, jak mohou být chladnokrevníci využiti. Dozvíte se, co musí splnit pro úplné dokončení výkonnostních zkoušek a také o základních potřebách těchto koní.

I chose the topic Cold – blooded horses because I am interested in this horse race. In my work I would like to get you familiar with their temperament and I will tell you how the cold – blooded horses can be used. You will learn what they must fulfill complete for performance tests and about the basic equipment horse needs.

Problémové otázky

Na začátku své práce jsem si položila tyto otázky:

1. Jaké jsou disciplíny na výkonnostních zkouškách?
2. Jak se dají chladnokrevní koně využít?

Osnova:

1.	Úvod	4
2.	Charakteristika chladnokrevných koní	4
2.1	Nejčastěji chovaná plemena v ČR	4
2.2	Povaha chladnokrevných koní	4
3.	Způsob využití	4
3.1	Využití v zemědělství	4
3.2	Využití ve službách	5
3.3	Využití ve volném čase	5
4.	Výkonnostní zkoušky	5
4.1	Disciplíny	5
4.2	Osobnost trenéra – chovatele	5
5.	Podmínky chovu chladnokrevných koní	5
5.1	Ustájení	5
5.2	Výživa	6
5.3	Pohyb	6
6.	Závěr	6

1. Úvod

Tuto práci jsem se rozhodla psát, protože se už nějaký čas věnuji chladnokrevným koním a přijdou mi zajímaví, a proto jsem vás chtěla alespoň trochu seznámit s tímhle typem koní. Ve své práci se věnuji základním informacím o koních a jejich popisu, zaměřuji se na výkonnostní zkoušky. Na začátku své práce jsem si položila dvě otázky, na jejichž zodpovídání spolupracuji s trenérkou. Jmenuje se Jana Motzková, věnuje se chovu chladnokrevných koní, sama momentálně vlastní čtyři chladnokrevníky.

2. Charakteristika chladnokrevných koní

Tělo chladnokrevníka je krátké, má čtvercový rámec. Kůň má krátké silné nohy zakončené rousy, chladnokrevník má široká tvrdá kopyta. Jeho hlava je typická s výraznými žuchvami, což jsou výrazně klenuté lícní kosti. Dalším specifikem je vysoko nasazený krk, málo výrazný kohoutek, široký hřbet s mohutnou loupou zádí a nízko nasazeným ocasem.

2.1 Nejčastěji chovaná plemena u nás

V České republice se nejvíce chová Norik - typickým využitím pro Norika je práce v lese, nebo v zemědělství, Slezský norik je využíván především pro práci v těžké zápřeži, nebo je vhodný na hipoterapii. Českomoravský belgik je nejvíce využíván v těžkém tahu díky své mohutnosti, rannosti a ovladatelnosti. Fríský kůň se nejvíce používá na potah kočárů, na svatby nebo různé společenské akce. K dalšímu z nejvíce chovaných plemen u nás patří Shirský kůň, který se dnes využívá pro reprezentativní účely. I přes svou mohutnou stavbu těla je také dobrým jezdeckým koněm.

2.2 Povaha

Chladnokrevníci jsou dobře ovladatelní, klidní, mají mírnou povahu, jsou inteligentní. Chladnokrevní koně musí být inteligentní hlavně kvůli náročné práci v lese, kde plní obtížné úkoly v manipulaci s těžkými kládami v mnohdy neprostupném terénu a musejí poslouchat pokyny lesníka.

3. Způsoby využití

Koně jsou díky své mírumilovné povaze, robustnímu tělu a inteligenci využitelní v mnoha oblastech. Nejčastější je jejich využití v zemědělství, konkrétně v lesnictví, ale také ve službách a ve volném čase. Po České republice jsou rozmístěny farmy i stáje soukromých chovatelů, kteří o využití svého koně rozhodují.

3.1 Využití v zemědělství

V zemědělství se chladnokrevníci využívají především k orbě na malých polích, na svážení sena, bránování pastvin, svážení krmení pro dobytek apod. To vše se už dělá většinou jen soukromě. Jejich práce se vyplatí na místech, kde je ztížený přístup pro zemědělskou mechanizaci. V lese slouží k přibližování dřeva a myslivci je používají na svážení ulovené zvěře.

3.2 Využití ve službách

Ve službách jsou chladnokrevníci výborní na léčebnou rehabilitaci za pomoci koně, kterou nazýváme hipoterapie. Své první jezdecké krůčky si na nich odbývají začínající jezdci. Jízda na nich je usnadněna právě stavbou těla, protože mají široká záda. Používají se také na potah kočárů a na společenských akcích, slavnostech např. Ostatky, Sv. Martin, svatby apod.

3.3 Využití ve volném čase

Ve volném čase jsou chladnokrevníci výborní pro rekreaci, za pěkného počasí vyjíždějí s vozem do přírody, nebo v létě za pěkného počasí plavení v blízkém rybníku. V zimě je možnost využít chladnokrevné koně na potah saní.

4. Výkonnostní zkoušky

Výkonnostní zkoušky jsou odlišné pro klisny a pro hřebce. Klisny mají první výkonnostní zkoušky ve třech letech, zkoušky jsou spojené se svodem klisen. Další výkonnostní zkoušky jsou pro klisny v pěti letech, jsou to výkonnostní zkoušky 2.stupně, to znamená, že v disciplínách je větší zátěž než pro tříleté klisny. Hřebci bývají prověřováni v šedesátidenním testu, během kterého vedoucí výcviku dá známky za temperament a charakter hřebce (ve stáji, v zápřeží, při kování).

4.1 Disciplíny

Mezi disciplíny výkonnostních zkoušek klisen patří vozatajská drezura, vozatajský parkur a těžký tah. Na konci šedesátidenního testu hřebců jsou výkonnostní zkoušky, které jsou složené ze čtyř disciplín - distanční jízda v páru zápřeží, zkouška ovladatelnosti v páru ve vozatajském parkuru, zkouška mechaniky pohybu v jednopřeží, zkouška v tahu jednopřeží v kládě.

4.2 Osobnost trenéra (chovatele)

Každý trenér by měl mít hlavně trpělivost, protože někdy koni chvíli trvá, než pochopí, co se po něm vlastně chce, určitě by měl mít znalosti a znát chování koní. Měl by koně znát, aby věděl, co od něj může a nemůže očekávat, ale hlavně by měl dodržovat bezpečnostní předpisy, aby nedošlo k žádnému poranění.

5. Podmínky chovu

5.1 Péče o kopyta

Strouhání či kutí by mělo být po šesti až osmi týdnech, pokud ale kůň nemá kopyta nějak zničená, může být bez strouhání i déle. Pokud kůň nemá poškozená kopyta nebo nedělá nějakou práci, nepotřebuje podpovy.

5.2 Ustájení

Máme spoustu možností, jak mohou být koně ustájeni, ale nejčastěji se objevuje boxové ustájení, to by mělo být alespoň 3,5 x 3,5 m, mělo by být vzdušné, aby kůň mohl dýchat čerstvý vzduch. Výška boxového ustájení by měla být alespoň 3 m, aby se kůň neporanil, když zvedne hlavu. V boxu by měl mít kůň měkkou podestýlku, nejčastěji se používá sláma, hobliny nebo je to nakombinované, někteří chovatelé dávají granulovanou či pískovou podestýlku. V boxu by měla být protiskluzová podlaha (guma), aby nedošlo k úrazu, kdyby kůň uklouzl. V boxe by měl kůň mít neustále vodu.

Mimo boxové ustájení jsou koně na tzv. pastevním ustájení, tady je kůň celoročně na pastvině, má tu volný pohyb. Na pastvě musí být hlavně přístřešek, voda a seno.

5.3 Výživa

Pro výživu koně je potřeba hlavně seno, voda a sláma. Dává se i jádro, ve kterém může být např. oves, ječmen, šrotovaná kukuřice, sladový květ, pšeničné otruby, pšeničné klíčky, melasa, granule, vitamíny, lněné semínko. V některých ročních obdobích, nejvíce v létě, se koním dává vojtěška nebo tráva. I koně potřebují nějaké minerály a vitamíny, a proto v boxech bývá solný liz.

5.4 Pohyb

Kůň může být až 20 hodin na pastvině, kde má volný pohyb. Čím déle se může kůň volně pohybovat, tím lépe. Kůň by měl mít i řízený pohyb, to je práce pod sedlem, lonžování nebo vyjíždky do přírody s vozem. Než kůň začne klusat, měl by jít alespoň 15 minut v kroku, aby si protáhl a uvolnil svaly, teprve potom jezdec může začít s koněm jakkoli pracovat.

6. Závěr

Na začátku své práce jsem si položila dvě problémové otázky, na které jsem si postupně odpověděla. Zjistila jsem, že disciplíny ve výkonnostních zkouškách jsou jiné pro klisny a pro hřebce. Hřebci musí splnit většinou šedesátidenní test, během kterého dostávají známky za temperament, chování apod. Klisny mají ve výkonnostních zkouškách disciplíny, jako jsou například vozatajská drezura, vozatajský parkur a těžký tah. Dále jsem zjistila, že chladnokrevníci se dají využít ve volném čase, v zemědělství nebo ve službách. Díky své práci jsem se dozvěděla hodně nového, co se týče chovu chladnokrevných koní. Dále budu studovat střední školu veterinární, kde se s chladnokrevníky určitě setkám a třeba se o tomhle typu koně dozvím ještě trochu víc.

Anketa:

Poznáte chladnokrevného koně?

ANO - 6

NE - 13

Viděli jste někdy na vlastní oči chladnokrevného koně při práci?

ANO - 5

NE - 14

SEZNAM ZDROJŮ

<http://frisky-kun.konicki.cz/>

<http://ceskomoravsky-belgik.konicki.cz/>

http://cs.wikipedia.org/wiki/Shirsk%C3%BD_k%C5%AF%C5%88

<http://www.equichannel.cz/>

<http://www.jezdectvi.cz/default.aspx>

http://nd04.jxs.cz/402/148/f848987732_73216093_o2.gif

<http://www.horsessss.estranky.cz/img/picture/24/hlava.jpg>

KNIHY :

Vše o koních

1000 koní